

МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, РОСІЙСЬКОЮ ТА
АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*Міжнародної
науково-практичної конференції
курсантів і студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2013

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- канд. техн. наук **Рак Т.Є.** – головний редактор
д-р техн. наук **Гащук П.М.**
д-р техн. наук **Грицюк Ю.І.**
д-р психол. наук **Кривопишина О.А.**
д-р техн. наук **Рак Ю.П.**
д-р техн. наук **Семерак М.М.**
д-р фіз.-мат. наук **Стародуб Ю.П.**
канд. фіз.-мат. наук **Кузик А.Д.**
канд. техн. наук **Кошеленко В.В.**
канд. техн. наук **Рудик Ю.І.**
канд. техн. наук **Кирилів Я.Б.**

К 613.86:614.842.83

**ПРОБЛЕМА СТАБІЛІЗАЦІЇ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ПЕРСОНАЛУ
ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ.***Боднарук Тарас .***Телегіна Г.В.**, доцент, канд. мед. наук
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

На сучасному етапі розвитку суспільства, науки, появи нових високих технологій зростає ризик виникнення масштабних катастроф, аварій, лих, у зв'язку з чим особливу актуальність набуває пошук ресурсних можливостей фахівців, що беруть участь у ліквідації наслідків неординарних ситуацій, а саме – фахівців пожежно-рятувальних формувань.

Пожежник – рятувальник працює в екстремальних умовах, з ризиком для життя і високою відповідальністю за інших людей. Він повинен в складних умовах оцінити ситуацію, прийняти правильне рішення, зберігаючи при цьому адекватну поведінку, хибне рішення або неадекватна поведінка може поставити під загрозу здоров'я, життя або майно як самого рятувальника, так і інших людей. Робота пожежних пов'язана зі значним фізичним і нервово-психічним навантаженням, викликаним високим ступенем особистого ризику, необхідністю прийняття рішення в умовах дефіциту часу. Крім того, діяльність пожежних проминає у вкрай несприятливих умовах, що характеризуються підвищеною температурою, наявністю токсичних речовин у навколишньому середовищі і вимагає застосування засобів індивідуального захисту. А періодичні цілодобові перебування порушують нормальний режим сну, сприяють появі втоми, негативних функціональних змін, розвитку захворювань, а також можуть бути причиною професійного травматизму.

Ефективність професійної діяльності пожежних-рятувальників залежить як від генетично обумовлених властивостей особистості, так і від професійно важливих якостей, знань, умінь і навичок індивіда, придбаних у процесі діяльності.

Представник даної професії повинен знати правила надання першої медичної допомоги, мати міцну психіку, високої стресостійкості - адже події розвиваються непередбачувано, та й інших людей вдається рятувати (іноді вони гинуть на очах) і це все необхідно пережити. Належні особисті властивості людини розвиваються в процесі його професійної діяльності або компенсуються іншими властивостями за допомогою спеціальних прийомів і способів дії. В екстремальних і неординарних випадках, до числа яких відносяться і пожежі, вимоги до окремих психічних властивостей різко підвищуються, в той же час багато механізмів компенсації не спрацьовують.

Психограма співробітників протипожежної служби включає наступні провідні психологічні якості: сміливість; здатність брати на себе відповідальність у складних ситуаціях; впевненість у собі; здатність об'єктивно оцінювати свої сили і можливості; тривало зберігати високу активність; вміння концентрувати увагу при виконанні кількох дій, функцій, завдань; врівноваженість, самовладання при стресових факторах; схильність до ризику (в межах здорового глузду). Дійсно, - пожежники піддаються підвищеному ризику. Вони свідомо йдуть на небезпеку, і успіх тут часто залежить від рівня розвитку особистісних і вольових якостей людини, свідомості, обов'язку, самовладання, мужності і майстерності. З огляду на вищесказане, особливе значення набуває професійна придатність фахівця пожежно-рятувальних формувань. Під час конкурсу кандидатів для роботи в екстремальних ситуаціях, в умовах впливу небезпечних і шкідливих виробничих факторів, - особливе значення має професійний рівень осіб за станом здоров'я, енергетичними та психофізіологічними особливостями, а також за рівнем професійними знаннями та навичками.

З наведених даних випливає важливість психологічного аутотренінгу. Стресове гартування разом з фізичним тренінгом і високим рівнем фахової підготовки забезпечать ефективність професійної діяльності пожежника-рятувальника, сприятимуть зменшенню його енергетичних витрат, запобіганню формування синдрому хронічної втоми.

Література:

1. Кокур О.М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності. /Кокур О.М. – К.: Міленіум, 2004. – 265 с.
2. Ушакова І.М. Особливості особистості працівників МНС на різних етапах професіоналізації [електронний ресурс] / І.М.Ушакова, А.Б. Чікаліна // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди: Психологія. – 2011. – вип.40. - Режим доступу до ресурсу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/VKhnpu_psykhol/2011_40/19.html.
3. Сірко Р.І. Психічне здоров'я співробітників пожежної охорони та шляхи його корекції. / Сірко Р.І. – Львів: Ун-т безпеки життєдіяльності, 2007. – 104-105 с. – (Пожежна безпека) (Збірник наукових праць) / Львівський державний університет безпеки життєдіяльності; №10.